Regionsudvalgets udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om etablering af et integreret handlingsprogram inden for livslang læring

(2005/C 164/07)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om etablering af et integreret handlingsprogram inden for livslang læring (KOM(2004) 474 endelig — 2004/0153 (COD)),

under henvisning til Kommissionens beslutning af 15. juli 2004 om i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 265, stk. 1, og artikel 149 at anmode om Regionsudvalgets udtalelse herom,

under henvisning til formandens beslutning af 5. april 2004 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Kultur og Uddannelse,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 258/2004 rev. 2), som blev vedtaget af Underudvalget for Kultur og Uddannelse den 7. december 2004 med **Christina Tallberg**, medlem af Stockholms läns landsting (SE-PSE), som ordfører,

og under henvisning til:

Kommissionens meddelelse »Den nye generation af EF-uddannelsesprogrammer efter 2006« (KOM(2004) 156 endelig),

Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet: »Fremtiden skaber vi i fællesskab — Politikudfordringer og budgetmidler i det udvidede EU 2007-2013« (KOM(2004) 101 endelig)

på sin 58. plenarforsamling den 23. og 24. februar 2005 (mødet den 23. februar) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse:

Generel baggrund

Kommissionen har udarbejdet et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om etablering af et integreret handlingsprogram inden for livslang læring, som omfatter en række sektorprogrammer/delprogrammer. Det integrerede handlingsprogram bygger på de nuværende Socrates- og Leonardo da Vinci-programmer, eLearning-programmet, Europass-initiativet og de forskellige aktioner, som finansieres gennem EF-handlingsprogrammet.

Forslaget sætter fokus på en række spørgsmål, der har betydning for det regionale og lokale niveau, dvs. græsrodsniveauet, og som derfor er af stor interesse for Regionsudvalget. Kommissionens forslag beskæftiger sig imidlertid næsten udelukkende med det europæiske og det nationale niveau. Forslaget refererer kun i begrænset omfang til det regionale og lokale niveau og det vigtige bidrag, som disse niveauer kan yde til udviklingen og gennemførelsen af programmet i EU.

Ifølge Eurostat figurerer et gennemsnit på 19,6 % af unge europæere i aldersgruppen 18-24 ikke blandt tallene for videregående uddannelse (2001), og 20-30 % af afgangseleverne starter ikke på en videregående uddannelse, hvilket gælder både erhvervsuddannelse og almen uddannelse.

Medlemsstaternes undervisningsministre og deres kollegaer fra fjorten andre europæiske lande forpligtede sig med Bologna-erklæringen (19. juni 1999) til at fremme europæisk højere uddannelses tiltrækningskraft i verden på en måde, som afspejler Europas kulturelle og videnskabelige position.

I overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Lissabon (marts 2000) opfordrede Det Europæiske Råd i Feira medlemsstaterne, Rådet og Kommissionen til at etablere fælles strategier og praktiske foranstaltninger for at give alle mulighed for at deltage i livslang læring.

Med dette for øje vedtog Kommissionen et memorandum om livslang læring med det formål at skabe en debat i EU om en omfattende strategi til fremme af livslang læring på individuelt og institutionelt niveau og inden for alle sfærer af det offentlige og private liv. Individuel læring bør i henhold til dette memorandum prioriteres højt inden for det europæiske uddannelsessystem.

Da de europæiske ministre med ansvar for videregående uddannelse mødtes i Prag (19. maj 2001), lagde de bl.a. vægt på, at europæisk højere uddannelse skal gøres mere attraktiv for studerende fra Europa og andre dele af verden.

Det Europæiske Råd i Stockholm (marts 2001) fastlagde målene for EU's uddannelsessystemer. Rådet fastslog, at adgang til vejledning, kvalitetssikring af tjenester, betydningen af vejledning for udviklingen af menneskelige ressourcer og vejledning til fremme af mobiliteten i studie- og beskæftigelsesøjemed i EU bør gøres til prioriterede områder i forbindelse med gennemførelsen af arbejdsprogrammet for uddannelse 2010. Det Europæiske Råd i Barcelona (2002) vedtog et arbejdsprogram med henblik på opfyldelsen af disse mål.

Forslaget er en opfølgning af Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om styrkelse af samarbejdet med tredjelande inden for de videregående uddannelser (KOM(2001) 385 endelig)).

Hvidbogen om et nyt afsæt for europæisk ungdom beskæftiger sig med de unges behov for et fleksibelt vejlednings- og rådgivningssystem, som skal sikre fortsat adgang til livslang og *lifewide* uddannelse.

Kommissionen besluttede i 2002 at gøre det europæiske område for livslang læring til en realitet. Et af de konkrete resultater, der kom ud af samarbejdet mellem Kommissionen og Regionsudvalget, var »lærende regioner« (regionale netværk til fremme af livslang læring — R3L-programmet). Projektet samler 120 regioner i 17 netværker og har til formål at udvikle omfattende strategier for livslang læring.

Kommissionen redegør i meddelelsen »Den nye generation af EF-uddannelsesprogrammer efter 2006« for sine planer for de nye EU-programmer, herunder et nyt integreret program for tværnational mobilitet og samarbejde inden for livslang læring for EU's medlemsstater, EØS-/EFTA-landene og ansøgerlandene. Dette program omfatter både almen uddannelse og erhvervsuddannelse.

Rådet og Kommissionen understreger i deres fælles midtvejsrapport »Uddannelse 2010«, at det haster med reformer, hvis Lissabon-strategien skal gennemføres, og at der bør gøres en indsats for at koncentrere reformerne og investeringerne om nøgleområderne informationssamfundet, virkeliggørelse af livslang læring og indførelse af et fælles europæisk uddannelsesområde. En ny midtvejsrapport forventes fremlagt i 2006.

I november 2004 fremlagde Wim Kok, formand for gruppen på højt niveau for midtvejsevalueringen, sin statusrapport om gennemførelsen af Lissabon-strategien. En af rapportens konklusioner er, at det går alt for langsomt med at opfylde de opstillede mål. Forslaget om et integreret handlingsprogram inden for livslang læring bør også ses på denne baggrund. Det lokale og regionale niveau har store muligheder for at bidrage aktivt til målenes opfyldelse på uddannelsesområdet.

Regionsudvalget har i forskellige sammenhænge understreget, at indsatsen for at fremme livslang læring bør være fast forankret på det regionale og lokale niveau. Regionsudvalget ønsker at spille en aktiv rolle ved udformningen og gennemførelsen af kampagnen for livslang læring, eftersom dette spørgsmål har afgørende betydning for, hvordan samfundet er organiseret på regionalt og lokalt niveau.

Forslagets indhold

Det integrerede program

De nye regler omfatter et nyt integreret uddannelsesprogram for mobilitet, samarbejdsprojekter og oprettelse af netværk inden for livslang læring. Programmet består af følgende:

1. **Sektorprogrammer:**
   - **Comenius** til almene uddannelsesaktiviteter for skoler til og med gymnasieniveau,
   - **Erasmus** til almene uddannelsesaktiviteter og erhvervsuddannelsesaktiviteter på videregående niveau,
   - **Leonardo da Vinci** til alle andre aspekter af erhvervsfaglig uddannelse samt
   - **Grundtvig** til voksenuddannelse.
2. **Et tværgående program**, der består af fire nøgleaktiviteter:
   - fremme det politiske samarbejde omkring livslang læring i EU,
   - tage særlig hensyn til sproglæring,
   - udvikle ikt-relaterede aktiviteter, hvor disse falder uden for de specifikke programmer,
   - sikre mere omfattende formidlingsaktivitet.
3. **Jean Monnet-program**, der skal støtte aktiviteter vedrørende europæisk integration, europæiske institutioner og foreninger på uddannelsesområdet.

Ambitionsniveau

Programmet for livslang læring med et foreslået vejledende budget på 13,620 mia. EUR for programmets 7-årige løbetid fokuserer på **fire hovedmålsætninger**, der indgår i de finansielle overslag for 2007-2013.

Som led i den generelle målsætning om gennem livslang læring at gøre EU til det mest avancerede videnbaserede samfund opstilles følgende delmålsætninger:

— deltagelse af 1 ud af 20 skoleelever i Comenius-aktioner i perioden 2007-2013,

— 3 millioner Erasmus-studerende inden 2011,

— 150 000 Leonardo-praktikophold på årsbasis inden 2013,

— 25 000 Grundtvig-mobilitetsophold på årsbasis inden 2013.

Regionsudvalgets synspunkter

1. Regionsudvalget bifalder Kommissionens forslag om en samordning af EU's uddannelsesprogrammer inden for rammerne af et integreret program for livslang læring. Regionsudvalget finder, at dette forslag er et yderst vigtigt bidrag i bestræbelserne på at få alle de berørte aktører til at tilstræbe hurtige ændringer inden for grunduddannelse og videregående uddannelse. Forslaget imødekommer desuden den nye vidensøkonomis behov og er i tråd med EU's ambitioner om individuel ansvarstagen og deltagelse i samfundet.

2. Regionsudvalget har tidligere understreget betydningen af en strategi for livslang læring og er parat til at yde en aktiv indsats for at sikre, at det integrerede program får størst mulig virkning og udgør et vigtigt bidrag til demokrati og velfærd.

2a. I forbindelse med Regionsudvalgets 10-års jubilæum den 17.-18. november 2004 blev der afholdt en ungdomsdebat. Ungdomsrepræsentanterne fremførte som et vigtigt mål, at alle elever og studerende skal have mulighed for at deltage i udvekslingsprogrammer for at stifte bekendtskab med andre kulturer, sprog og det europæiske fællesskab. Regionsudvalget ser de foreslåede kvantificerede mål som et skridt i den rigtige retning og er enig i den langsigtede målsætning, som ungdomsrepræsentanterne satte på dagsorden.

3. Det Europæiske Råd i Lissabon bemærkede, at grunduddannelse og erhvervsuddannelse er en vigtig forudsætning for, at EU kan løfte denne udfordring og inddrage alle i informationssamfundet. Dette giver EU mulighed for at udnytte sit potentiale fuldt ud. For at flere og flere kan få adgang til livslang læring, bør indsatsen på uddannelsesområdet omfatte forskellige initiativer, der skal opmuntre borgerne til at erhverve sig og udvikle viden.

De regionale og lokale myndigheders vigtig rolle

4. De regionale og lokale myndigheder bærer i hele EU en stor del af ansvaret for de områder, som nævnes i meddelelsen.

5. I mange europæiske lande er det de regionale og lokale myndigheder, som er hovedansvarlige for almen uddannelse, erhvervsuddannelse og voksenuddannelse. Det er her, beslutningerne træffes og gennemføres. De regionale og lokale myndigheder indgår også i det sociale partnerskab, hvor de har en koordinerende rolle i forbindelse med regional og lokal udvikling og vækst. De har derfor også interesse i at udvikle arbejdskraftens kvalifikationer.

6. De regionale og lokale myndigheder fungerer ligeledes som sociale myndigheder med ansvar for borgernes velfærd, hvad enten der er tale om børn, voksne eller ældre. Disse myndigheder har desuden til opgave at sikre, at de mest udsatte grupper som f.eks. fysisk eller psykisk handicappede personer inddrages og integreres i samfundet. Endelig fungerer disse myndigheder som arbejdsgivere og har derfor som sådan en direkte interesse i at udvikle deres medarbejderes kvalifikationer.

7. Muligheden for at deltage i og bidrage til det demokratiske samfund er et vigtigt demokratisk aspekt i forbindelse med den regionale og lokale indsats på uddannelsesområdet.

8. De regionale og lokale myndigheder har desuden enestående forudsætninger for at indlede et konstruktivt partnerskab med arbejdsmarkedsparterne og de forskellige uddannelsesinstitutioner og dermed tilbyde uddannelsesmuligheder, der er skræddersyede efter de forskellige lokale behov og krav.

9. Samarbejdsprojekter på regionalt og lokalt niveau er en væsentlig drivkraft for vækst og udvikling.

10. EU når gennem sine uddannelsesprogrammer direkte ud til borgerne. Ingen anden fællesskabsaktivitet har år efter år direkte betydning for så mange mennesker. Programmerne støtter også moderniseringsprocessen inden for uddannelsessystemerne og motiverer den enkelte til at forbedre sine kvalifikationer. De regionale aktører bør i betragtning af ovenstående derfor være en vigtig målgruppe for de aktioner under programmet, som iværksættes på uddannelsesområdet.

11. Et godt eksempel på udbredelse og fremme af livslang læring i EU er netværket af »lærende regioner« til fremme af livslang læring (R3L), som blev oprettet af Kommissionen og Regionsudvalget. Regionsudvalget finder det ønskværdigt med flere initiativer af denne type, der skal fremme samarbejdet inden for regional udvikling. Sådanne initiativer vil kunne gennemføres hurtigt og bidrage aktivt til fremme af den europæiske integration på græsrodsniveau.

12. De europæiske regionale og lokale myndigheder bør på et tidligt tidspunkt have mulighed for at deltage i programmets aktioner på uddannelsesområdet. De regionale og lokale myndigheder bør under ingen omstændigheder blot nøjes med at få forelagt resultaterne, efter at programmet er afsluttet.

Sammenhængen mellem strategien for livslang læring og det integrerede program

13. Livslang læring bygger snarere på læring og udvikling af individuelle færdigheder end på undervisning og formelle uddannelsessystemer.

14. Strategien omfatter både førskoleuddannelse og voksenuddannelse samt forskellige former for læring og uddannelse. Det er vigtigt, at det foreslåede integrerede program og sektorprogrammerne bygger på dette overordnede princip.

15. Alle delprogrammer og ikke kun Comenius bør sigte mod at udvikle en forståelse for de europæiske kulturers mangfoldighed og værdi.

16. De fælles målsætninger for livslang læring bør afspejle den vægt, som lægges på en bæredygtig økonomisk, social og miljømæssig udvikling i et livslangt læringsperspektiv.

17. I henhold til Kommissionens memorandum bør uddannelse og praktisk læring derfor indgå i en livslang læringssammenhæng. Kommissionen har tidligere understreget, at det integrerede program bør omfatte både teoretisk og praktisk uddannelse, hvilket Regionsudvalget bifalder. Det har hidtil været et problem, at programmer som f.eks. Socrates og Leonardo er underlagt forskellige regelsæt og dermed forskellige procedurer.

18. Den kendsgerning, at grundlæggende erhvervsuddannelse hører ind under Leonardo-programmet og postgymnasial erhvervsuddannelse under Erasmus-programmet, er yderligere med til at understrege, hvor vigtigt det er at skabe gode betingelser for tværsektorielle projekter.

19. Regionsudvalget understreger, at der bør skabes de bedst mulige betingelser for et samspil mellem de forskellige sektorprogrammer. Et program for livslang læring bør således omfatte både horisontale og vertikale projekter og lette gennemførelsen af disse. Regionsudvalget mener, at den foreslåede struktur giver mulighed for et tættere samarbejde på tværs af sektorprogrammerne.

20. Regionsudvalget finder imidlertid, at der ud over denne åbning også bør tages konkrete skridt til at styrke dette samspil mellem de forskellige delprogrammer, hvilket bør ske inden for rammerne af EU's strategi for livslang læring.

Opfyldelse af de nuværende kvalifikationskrav

21. Der sker hurtige ændringer inden for erhvervsuddannelse. Begreber som viden og uddannelse spiller en vigtig rolle inden for erhvervsuddannelse, der lægger op til livslang læring. På arbejdsmarkedet stilles der desuden i stigende grad krav om f.eks. sprogkundskaber.

22. Sociale færdigheder som f.eks. ansvarstagen, samarbejdsevne, gode venskabs- og voksenrelationer, kreativitet, evnen til at se noget i en bredere sammenhæng og kvalitetsbevidsthed er ligeledes vigtige elementer i erhvervsuddannelse. Andre vigtige »almene« elementer er iværksætterånd, aktivt medborgerskab, lighed samt bekæmpelse af racisme og fremmedhad. Der er taget højde for flere af disse elementer i målsætningerne for det integrerede program, hvilket Regionsudvalget finder positivt.

23. De almene uddannelsesinstitutioner bør ligeledes være mere åbne over for arbejdsmarkedet og fremtidig beskæftigelse gennem f.eks. samarbejde med virksomheder, projektarbejde og besøg af repræsentanter for erhvervslivet som led i undervisningen.

24. Regionsudvalget mener, at programmet i høj grad vil kunne bidrage til fremme af højere uddannelse, hvilket er en yderst vigtig forudsætning for regional udvikling.

25. En sådan udvikling afhænger i høj grad af *små og mellemstore virksomheder*. Ansatte i disse virksomheder har ofte ingen videregående uddannelse, ligesom der gælder andre traditioner for uddannelse. Ved udformningen af programmet bør der derfor også tages højde for folk på arbejdsmarkedet med uddannelsesbehov på grundlæggende eller gymnasialt niveau. Uddannelses- og færdighedsprogrammer bør udformes på en sådan måde, at de når ud til ansatte i små og mellemstore virksomheder.

26. Der bør desuden redegøres for, hvordan programmet på så fleksibel vis som muligt kan opfylde de politiske mål og behov, som udvikles i programperioden.

27. Regionsudvalget understreger desuden, at fordelingen af ressourcer blandt de forskellige programmer bør være en konstant proces og være knyttet til budgettet og målene for det integrerede program. Dette gælder ligeledes udviklingen *mellem* delprogrammerne og mulighederne for omfordeling for at fremme udviklingen og udvekslingen af studerende med en kortere uddannelse.

Deltagernes forudsætninger

28. Europa-Parlamentet har for nylig påpeget, at det som oftest er studerende fra velstående familier, som kommer på udveksling, på grund af den utilstrækkelige støtte, som udbetales til udvekslingsstuderende. Medlemsstaterne bør sikre, at de studerende reelt har mulighed for at deltage i udvekslingsprogrammer og for at modtage støtte, og at der tages hensyn til ansøgernes økonomiske situation.

29. Regionsudvalget lægger stor vægt på social integration, som er et område, hvor det integrerede handlingsprogram for livslang læring kan få stor betydning. Det gælder større, heterogene grupper af studerende med forskellige behov for støtte, lige fra studerende, som har indlæringsvanskeligheder eller er socialt udsatte eller isolerede, til studerende, der kommer til fremmede lande og kulturer. Der er i dag en tendens til, at mange unge med utilstrækkelige grundlæggende kundskaber afbryder deres studier eller forlader grundlæggende uddannelse. Der bør være mulighed for at støtte metodeudvikling, overførsel af viden og initiativer til fremme af disse unges udvikling.

30. Problematikken er så vigtig, at den bør fremgå tydeligt af programmets målsætninger og indarbejdes i programmer på europæisk, nationalt, regionalt og lokalt niveau. Second Chance Schools er et udmærket eksempel på sådanne europæiske netværk, som bidrager til metodeudvikling, overførsel af viden og udvikling af aktioner.

31. Studerende med handicap og nedsat funktionsevne bør sikres reelle muligheder for at deltage i programmet.

32. Hvad angår voksnes deltagelse i udvekslingsprogrammerne, bør der desuden lægges vægt på lige muligheder, således at både mænd og kvinder kan deltage. Her bør man især være opmærksom på arbejdstagere med behov for ny viden.

Inddragelse af nabotredjelande

33. Regionsudvalget bifalder ligeledes planerne om at inddrage nabotredjelande. Det er i den forbindelse oplagt at henvise til Europa-Parlamentets udtalelse om »Det bredere europæiske naboskab«. Der blev på et tidligt tidspunkt knyttet samarbejdskontakter på regionalt og lokalt niveau. Etablering af nye kontakter med lande, som for nylig har opnået EU-medlemskab, er desuden ensbetydende med, at der vindes nyt terræn. Regionsudvalget finder det naturligt at fortsætte dette regionale og lokale samarbejde, som bør udvides til at omfatte nye lande.

Ansvarsfordeling

34. Regionsudvalget understreger, at det er nødvendigt med en klar ansvarsfordeling mellem det europæiske og det nationale niveau. Medlemsstaterne bør så vidt muligt have ansvaret for den praktiske gennemførelse. Det er nødvendigt med en decentraliseret struktur, hvis der skal gøres fremskridt i dette arbejde. Det regionale og lokale niveau bør desuden spille en aktiv rolle i en sådan struktur.

35. Spørgsmål, som vedrører mål, helhedsperspektiv, overblik, andre strategiske spørgsmål, observation og analyse samt opfølgning og vurdering bør som foreslået i Kommissionens forslag tages op på fællesskabsniveau. Spørgsmål vedrørende programmets gennemførelse, herunder indkredsning og formidling af de meste effektive former for gennemførelse, bør ligeledes afgøres på fællesskabsniveau. Efter Regionsudvalgets opfattelse bør de regionale og lokale myndigheder spille en vigtig rolle ved gennemførelsen, forankringen og udbredelsen af de nye programmer.

36. Enhver beslutningsprocedure, som indebærer, at et spørgsmål skal behandles på to niveauer, bør som hovedregel undgås.

De enkelte dele af det integrerede program

37. Regionsudvalget mener, at det foreslåede integrerede program med dets nuværende ambitionsniveau vil kunne yde et vigtigt bidrag til fremme af mobilitetspartnerskaber, -projekter og -netværk i EU.

38. Mobilitetsprojekter har stor betydning for det regionale og lokale niveau. Det er ofte de små mobilitetsprojekter, som besluttes på nationalt plan, der giver væsentlige resultater, og som styrker Europa-tanken, aktivt medborgerskab og demokratiet. Det er vigtigt, at projekterne er åbne og giver mulighed for erfaringsudveksling. Dette er med til at lette formidlingen af viden og gennemførelsen. Gensidig læring er grundlaget for dette arbejde.

39. Mobilitetsprojekter bør i højere grad sigte mod oprettelse af nationale, regionale og lokale back-up-systemer, der skal sikre fortsat mobilitet efter projektets ophør med henblik på at bevare de strukturer og kontakter, der er blevet oprettet. Projekterne bør bidrage til at fjerne barrierer og fremme en stadig udveksling, således at projekterne kan indgå i de regelmæssige aktiviteter. Det er vigtigt, at de nationale støtteordninger på uddannelsesområdet giver de studerende mulighed for at tage en del af deres uddannelse i en anden medlemsstat.

40. Erfaringerne med udviklingsprogrammerne bør udnyttes f.eks. gennem ekspertgrupper og lignende. Projekter, som prioriterer forskellige former for læring, har især betydning for strategien for livslang læring. Udviklingsprojekternes banebrydende rolle bør derfor indebære, at der på visse betingelser kan foretages kursændringer under projektforløbet.

41. Regionsudvalget mener, at det foreslåede generelle/tværgående program har afgørende betydning, når det drejer sig om at skabe sammenhæng, gennemføre analyser og støtte politikudviklingen. Andre vigtige opgaver vil være at iværksætte nye projekter og netværk samt bidrage til nye processer for at opfylde uddannelsesbehovene i EU. Der bør i betragtning af den væsentlige rolle, som det regionale og lokale niveau spiller på uddannelsesområdet, skabes sammenhæng mellem denne aktivitet og Regionsudvalget.

42. Jean Monnet-programmet har strategisk betydning for den europæiske integration inden for højere uddannelse og forskning.

Udvalg

43. Regionsudvalget understreger, at det udvalg, som skal bistå Kommissionen (jf. artikel 10 i forslaget), bør:

— arbejde med udvikling af målsætninger og politikker

— til stadighed følge og fremhjælpe de fælles mål for det integrerede program

— sikre, at EU's strategi for livslang læring virkelig kommer til udtryk i de forskellige delprogrammer.

Udvalget bør føre tilsyn med, at der ikke skabes barrierer mellem de forskellige sektorprogrammer. Det er desuden vigtigt, at Regionsudvalget og dette udvalg arbejder sammen i det videre forløb.

Kvantificerede mål

44. Regionsudvalget stiller sig positivt til de foreslåede kvantificerede mål, der forventes at medføre en tredobling af antallet af mobilitetsprogrammer. Disse ambitiøse mål bidrager til at styrke EU og forøge samhørigheden. De kvantificerede mål bør dog ikke gå ud over kvaliteten af programmerne.

Forenkling af administrative procedurer

45. Regionsudvalget bifalder ligeledes en forenkling af omkostningssystemet og øget anvendelse af faste støttebeløb. Regionsudvalget har tidligere gjort opmærksom på, at den administrative byrde har en uheldig indflydelse på antallet af ansøgninger. Indviklede krav om bilag afholder mange aktører fra at deltage. Regionsudvalget mener, at de administrative og regnskabsmæssige krav bør stå i forhold til støttens omfang. Mindre projekter bør ikke nødvendigvis være underlagt den samme omfattende kontrol som større projekter.

46. Regionsudvalget gør samtidig opmærksom på, at forudsætningerne og mulighederne for at deltage i programmerne varierer, hvilket kan påvirke omkostningerne. Dette kan f.eks. skyldes manglende studieerfaring, handicap, rejse- og opholdsudgifter, der er for høje til, at den studerende kan betale dem, eller forskellige regionale forhold.

Titler

47. Regionsudvalget understreger desuden, at det nye program og dets forskellige dele bør have utvetydige, praktiske titler, således at de er klare og forståelige på alle EU's sprog. Betegnelser som f.eks. »det integrerede program« og »det generelle/ tværgående program« er med til at skabe uklarhed og forvirring.

48. Det bør fremgå, at det »integrerede program« refererer til hele initiativet, mens Comenius-, Leonardo-, Erasmus-, Grundtvig- og Jean Monnet-programmerne blot er dele af dette initiativ. Det bør fremgå tydeligt, at det tværgående program har en strategisk, overordnet funktion. Regionsudvalget finder, at der bør lægges særlig vægt på dette spørgsmål.

Subsidiaritet og proportionalitet

49. Programmet udgør et supplement til de initiativer, som iværksættes på nationalt, regionalt og lokalt niveau. Det foreslåede retsgrundlag giver mulighed for at tilføje andre initiativer. Programmet finder først og fremmest anvendelse på områder, hvor medlemsstaterne ikke kan opnå den ønskede effekt. Der gøres ikke forsøg på at gribe ind i uddannelsessystemernes struktur og indhold, men der fokuseres på områder, hvor der kan skabes en merværdi for EU. Hvad angår proportionalitet, sigter forslaget mod størst mulig forenkling.

Regionsudvalgets forslag

1. De regionale og lokale myndigheder bør på et tidligt tidspunkt inddrages i arbejdet med det integrerede program.

2. Regionale og lokale aktører bør være en vigtig målgruppe for initiativer til fremme af den europæiske udvikling og integration generelt og programaktiviteter på uddannelsesområdet i særdeleshed.

3. Forslaget bør lægge større vægt på ikke-formel og uformel uddannelse.

4. For at undgå afgrænsningsproblemer og hindringer bør reglerne for adgang til de forskellige programdele så vidt muligt samles i én fælles artikel (*svarende til forslagets artikel* 4) og de særlige adgangsregler for hver enkelt af Comenius-, Erasmus-, Leonardo da Vinci- og Grundtvig-delprogrammerne begrænses tilsvarende.

5. Det er vigtigt, at en tilsvarende åbenhed også kommer til udtryk ved fastlæggelsen af de finansielle rammer for disse delprojekter.

6. Der bør i programperioden gøres en aktiv indsats for at styrke sammenhængen mellem grundlæggende og videregående uddannelse, almen uddannelse og erhvervsuddannelse samt formel, ikke-formel og uformel uddannelse.

7. EU's strategi for livslang læring bør komme tydeligere til udtryk i det integrerede program og dets forskellige dele.

8. Efter Regionsudvalgets opfattelse bør de regionale og lokale myndigheder spille en vigtig rolle ved gennemførelsen, forankringen og udbredelsen af det integrerede program og dets forskellige dele.

9. Regionsudvalget ønsker at deltage aktivt i formidlingen og diskussionen af de resultater, som opnås på europæisk niveau inden for dette område.

10. Det foreslåede generelle/tværgående program har strategisk betydning, eftersom det bidrager til at skabe sammenhæng og spiller en vigtig rolle i forbindelse med udvikling af politikker, nye projekter, netværk og analyseaktioner med henblik på at skabe nye mekanismer, der kan hjælpe EU med at opfylde behovene for uddannelse. Der bør i betragtning af den væsentlige rolle, som det regionale og lokale niveau spiller på uddannelsesområdet, skabes sammenhæng mellem denne aktivitet og Regionsudvalget.

Bruxelles, den 23. februar 2005

Peter STRAUB
Formand for
Regionsudvalget